

Nekaj o slabostih mladinske organizacije

ZAKAJ JE DELO MLADINSKE ORGANIZACIJE V TOVARNI EMAJLIRANE POSODE USPEŠNO? — MLADINCEM V CELJSKI ZLATARNI JE TREBA POMAGATI

Ce analiziramo delo naše mladine, bomo ugotovili, da se v mladinskih organizacijah v Celju opažajo pomanjkljivosti in slabosti. Te slabosti so zlasti vidne v organizacijskem in splošno političnem pogledu, ki ga moramo smatrati kot najvažnejši element organizacije in njene perspektive, ki ji mora dati lik borbene komunistične organizacije. Vendar na to danes mnogi mladinski funkcionarji pozabljajo oziroma se ne zavedajo tega, da je politično ideološka vzgoja mladine osnovna naloga mladinske dejavnosti. Mnogokje pa je vzrok teh slabosti odraz mišljenja nekaterih sekretarjev osnovnih partijskih organizacij in sploh vodstev množičnih organizacij, ki mislijo, da je skrb za pravičen razvoj mladinske organizacije samo stvar mestnega komiteja LMS.

Praksa je pokazala, da je delo mladinske organizacije povsem pravilno le tam, kjer se vse ostale organizacije zanimajo za njeno delo in ji nudijo potrebno pomoč. Tak primer pomoči najdemo v Tovarni emajlirane posode, zato je tudi delo mladinske organizacije tam uspešno. Seveda mora postati ta pomoč sistematična in ne kampanjska, kot je to ponekod v navadi. Te slabosti nam povečuje tudi dejstvo, da nam primanjkuje mladinskega kadra, ki bi znal pravilno voditi mladinske aktivne. Jasno pa je, da v tem problemu ne smemo videti objektivnih težav, ker tu ne gre le za sposobnost, temveč predvsem za zavest, odgovornost in voljo do dela posameznih mladinskih funkcionarjev.

Dostikrat se mladinski funkcionarji ne zavedajo obširnosti dela in splošnega mladinskega udejstvovanja in gledajo na delo mladinske organizacije nekako okvirjeno, zaradi česar ne pride do zaželeno samoiniciativnosti. Na sestanku često ne vedo, o čem bi razpravljali. Vodstvo mladinske organizacije MLO Oblačila vidi na primer vso svojo dolžnost v udejstvovanju pri pevskem zboru. Seveda bi bilo zopet napačno misliti, da se delo razvija in ceni samo po sestankih, ki so često prazni in brez bistvene vsebine. Predvsem gre tu za politično vzgojo in aplikacijo v masovnem in individualnem delu med mladino. Tipičen primer takega praznega sestanka je bil v Celjski zlatarni. Tu se sestanejo večkrat, imajo voljo do dela, sestanki pa so brez vsebine. Tem mladincem je potrebna pomoč. Tu se vidi neodgovornost osnovne partijske organizacije in sindikata do mladinske organizacije. Vse delo so osredotočili na izlete mladine, dočim o problemih podjetja in politično gospodarski situaciji ne razpravljajo. Popolnoma nasprotno sliko je dal aktiv v trgovskem podjetju »Tkanina-Galanterija«. Sekretarka aktiv je prišla sama na pobudo osnovne partijske organizacije na MK LMS in zahtevala navodila. Tukaj sta osnovna partijska organizacija in sindikat v polni meri razumela potrebo pomoči mladinski organizaciji.

Nekateri mladinski funkcionarji sploh ne čitajo dnevnega časopisa in se zaradi tega ne morejo seznaniti s problemi in v najprikladnejšimi organizacijskimi in političnimi oblikami dela, ki bi jih lahko praktično uporabljali v svojem delu. Tako so ugotovili, da posamezni sekretarji proglašajo MK LMS in CK LMS na tekmovanje v čast VI. kongresa KPJ sploh niso prečitali oziroma niso vedeli, da je izdan ta program. To potrjuje, da se nekateri mladinski funkcionarji ne izobražujejo dovolj in niti ne sledijo tekočim političnim dogodkom.

V mladinskih aktivih je tudi premalo razprave proti negativnim pojavom med mladino, ki niso v skladu z likom člana Ljudske mladine. Tu mislim predvsem na pijančevanje, nemoralno, netovarištvo in prostaško obnašanje nekaterih mladincev. Znano je, da se to tudi v drugih množičnih organizacijah samo ugotavlja, konkretno se pa proti tem pojavom ne ukrepa. Taki prestopki se vse premalo grajajo in kritizirajo. In ravno v teh primerih bi mladinska organizacija morala nastopiti in se zavzemati za moralno in politično zavest.

Da bi se vprašanja vzgoje obširno in temeljito obdelala, je potrebno, da pride sekretar aktiv na sestane pripravljene. Le takrat bo sestane delaven in uspešen. Nepriljubljeni sestanki so v glavnem vzrok, da se na njih razpravlja o vsem drugem, samo ne o tem, o čemer bi se moralo.

Dejstvo je, da večina naših aktivov dela. Vendar ti aktivni ne smatrajo za potrebno, da bi o tem delu poročali. Vsekakor so pohvale vredni aktivni v Tovarni emajlirane posode, pri pošti, v Tkalnici hlačevine, v Kemični tovarni in Cinkarni. Ti so se v tekmovanju na čast VI. kongresa KPJ pokazali najbolj delavni in iniciativni.

Mladinska organizacija mora povsod pokazati visoko politično in patriotsko zavest, disciplino, moralno vrednost in borbentnost, saj je to že pokazala nedotokrat, in končno — kar je to tudi njena karakteristika — ker samo kot taka se lahko bori za plemenite cilje naše Partije in splošno družbene socialistične ureditve.

Sega Ljuben.

Savinjski vestnik

CELJE, 26. julija 1952

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE MESTA CELJA, OKRAJEV CELJA-OKOLICE IN ŠOŠTANJA

Hmeljarji že ugibajo — kakšen bo pridelek

Zaradi pomanjkanja dežja računajo, da bo letos pridelek manjši kot v lanskem letu

Letošnja pozna zima, ki je bila izredno bogata na snegu, je vplivala tudi na to, da so zemeljske plasti dobile precej vlage, ki je za rast hmeljske rastline odločilnega pomena. Sneg je k sreči počasi kopnel in pri nas ni povzročil večjih povodenj, česar se je bilo bati. Toda, ker je sneg še pozno ležal po hmeljiščih, so lahko hmeljarji začeli s spomladanskimi deli šele nekako sredi meseca aprila. V tej dobi smo imeli toplo vreme, ki je povzročilo hitro rast hmeljske rastline. Zaradi tega so morala biti zgodnja pomladanska dela opravljena z največjo naglico.

Pridnost naših hmeljarjev se je pa pokazala predvsem pri postavljanju hmeljev in lahko trdimo, da so letos hmeljarji v rekordnem času postavili vse hmeljevke, če ne vzamemo v poštev nekaj zamudnikov. Tako so bile hmeljevke že do 5. maja skoraj povsod postavljene. Nekako sredi meseca maja je rastlina zaradi zadostne vlage in toplega vremena dosegla višino 1 meter. V drugi polovici meseca maja pa je nastopilo mrzlo vreme ter je zaradi tega do zadnjih dni maja rastlina v rasti precej zaostala. Okrog 20. maja smo imeli celo tri dni hud mraz, ki je na razvoj rastline slabo vplival. Zadnje dni maja je nastopilo zopet toplo vreme, ki je pospešilo rast rastline. Toda na žalost smo bili dalj časa brez vsakega dežja, tako da so se plasti zemlje zelo izsušile in zaostala rastlina ni mogla nadoknaditi več zamujenega. Šele 18. junija smo dobili nekoliko večjo količino dežja, ki je zelo blagodejno vplival na razvoj hmeljskih nasadov. Na podlagi tega je v začetku julija rastlina dosegla vrhove drogov in poglala tudi stranske poganjke. Na žalost pa je sušno vreme, ki je ponovno nastopilo, zopet zavrla razvoj in rast. Cvetni nastavki so bolj redki, kar bo neugodno vplivalo na pridelek hmelja. Poleg tega smo imeli v obrobni hmeljskih predelih tudi točo, ki je na teh področjih napravila izdatno škodo.

Po sedanjih situaciji sodeč bo pridelek hmelja manjši, kakor pa je bil lansko leto. Če pa bo v drugi polovici julija zadosti padavin, se bo položaj lahko še znatno izboljšal.

Glede škodljivcev smo v hmeljiščih imeli letos opraviti v glavnem z voluharjem, zlasti na obrobni predelih, ponekod pa tudi z rdečim pajkom. Leta se najraje razvije v sušnih letih in je zelo nevaren, ker gre škoda, ki jo povzroča, lahko tudi v stotine ton pridelka.

Drugi pomembnejši znakov bolezni na rastlini ni opaziti, a hmeljarji so vseeno škropili z bakreno raztopino proti morebitnim pojavom peronospore.

Po vsem tem izgleda, da je glavni vzrok, da ne moremo letos računati z normalno letino, pomanjkanje dežja. To je najbolj razvidno iz povprečnih količin padavin na hmeljskem področju. Letno povprečje padavin znaša 1.116 mm, v prvi polovici leta pa 491 milimetrov. V prvi polovici lanskega leta smo imeli celo 685 mm padavin, od tega v mesecih april, maj, junij 362 milimetrov, čemur je pripisati lanskoljetno dobro letino. Letos smo pa na primer imeli v imenovanih mesecih, ki so za razvoj hmeljskih nasadov odločilne važnosti, samo 176 mm padavin.

Kljub temu pa nudi sedaj Savinjska dolina s svojimi hmeljskimi nasadi lepo sliko in vsak Savinjančnik si želi v tem času videti hmeljske nasade. Hmeljarji pa nekoliko zaskrbljeno hodijo po svojih hmeljiščih in ugotavljajo, da bo letos pridelek precej nižji kot je bil lansko leto. Se vedno posvečajo vso skrb hmelju, ker se zavedajo, da jim je to glavni vir njihovih dohodkov.

Razni inozemski kupci se pa že sedaj zanimajo za naš letošnji pridelek in izgleda, da imajo savinjski hmeljarji v svetu dober sloves.

Ljudska tehnika pred reorganizacijo

Dosedanje klubaštvo je drobilo enotnost Ljudske tehnike — Društva in klubi brez avtoritete — Politična vzgoja članov ne sme biti na zadnjem mestu v društvih — Tudi budnost v društvih je nujno potrebna — Špekulantski egoizem je treba odpraviti

Pred kratkim so se v Celju sestali predstavniki klubov Ljudske tehnike s področja Celja in okoliškega okraja. Sestanka se je poleg okrajnih funkcionarjev društva udeležil tudi predsednik republiškega odbora Ljudske tehnike. Iz diskusije in referata skušam posneti naslednje važnejše probleme v dosedanjem delu in poglavitne naloge za bodoči razvoj prenovljenih društev.

Dosedanje delo raznovrstnih sekcij Ljudske tehnike je bilo združeno samo z imenom, medtem ko je resnično delovanje društev bilo razdrobljeno po specifičnosti, to se pravi po raznih Zvezah kot avto-moto, radioamaterska, broderska itd. Vse te zveze so delovale povsem ločeno, celo v pogledu članarine. Člani, ki so hoteli delovati po raznih vejah Ljudske tehnike, so nosili v žepu tudi po pet ali še več legitimacij, za vsako področje delovanja po eno. Ponekod, kjer je bilo v enem kraju več takih klubov različnih zvez, je bilo tudi precej primerov sektaštva, nezdrave tekme za prestiž itd. Naravno je, da v teh primerih Ljudska tehnika ni bila

S PARTIZANSKIMI PATROLAMI ZA DAN VSTAJE

Hej brigade, hitite...

Od zmage v letu 1945 pa do danes verjetno ni bilo tako mogočne manifestacije partizanstva, kot pred dnevi pohod partizanskih patrol za Dan vstaje slovenskega ljudstva. V tem pohodu je sodelovalo na tisoče bivših borcev, pod strehe nešteti partizanskih hiš so po dolgem času zopet prinesli partizanske zastave in pesmi. Slavna partizanska leta so oživila v pogovorih in pohodih po starih partizanskih stezah. Nemara vsak partizanski grob je bil obiskan in ozaljšan, a na stotisoče naših državljanov je navdušeno pozdravljalo bivše borce.

Na kratko, kolikor nam prostor dopušta, bomo opisali potek partizanskega pohoda severnoštajerske patrole skozi celjski okraj in Celje.

PREVZEM ZASTAVE V TEPANJI IN VELIKA SVEČANOST V ZREČAH

Borci iz Konjic in okolice so zastavo severnoštajerske patrole prevzeli v Tepanji, na robu okraja Celje-okolica. Okrog 180 borcev jo je poneslo proti Zrečam, kamor so prispeli sredi noči. Kljub pozni oziroma zgodnji uri se je v Zrečah v skupnem sprevidu zbralo okoli 400 ljudi. Sestdeset jih je prišlo samo od Kunigunde s Pohorja. Navzočim je spregovorila predsednica občinskega odbora tov. Nina Pokorny. Okolica Zreč je bila v svitu kresov. Ob skupnem grobu je patrola položila vence in izstrelila salve. Zrečani so nato še daleč spremljali patrolo na njeni poti v Frankolovo.

OB GROBOVIH STOTERIH ZRTEV NA FRANKOLOVEM

Jutro je glavno patrolo zateklo na Frankolovem. Vzporedno s to patrolo so se ob grobovih zbrali še partizani konjiške, straniške in dobrnske patrole. Vse patrole so na grobovih položile vence. Poleg patrol je bilo navzočih na Frankolovem še okoli 500 ljudi. Na poti do Frankolovega so kratkim napadom na vas Frankolovo, kjer se je moštvo patrole zamenjalo. Pot jih je od tu vodila proti Vojniku.

V VOJNIKU

Je ob predaji zastave govoril tov. Sinigoj. Ob skupinskem grobu je zapel vojniški pevski zbor, medtem ko je pionirček recital Kajuhovo pesem. Navzoči so na grob položili vence, patrola pa je izstrelila častno salvo. Zveza borcev v Vojniku je skupaj z ostalimi množičnimi organizacijami poskrbela za pogostitev glavne patrole. Na poti proti Celju je patrola v Skofiji vasi naletela na močan odpor, ki ga je pa patrola hitro premagala in ponesla zastavo skozi vas. V vasi jih je mladina obsula s cvetjem, pričakala pa jih je tudi godba na pihala.

V CELJU JE PATROLO POZDRAVILO 5000 LJUDI

Napad patrol na Celje se je pričel v petek ob 5. uri popoldne. V ponazarjanje partizanske borbe so se posebno

vživeli borci dobrnske čete, ki so zavzeli Mariborsko cesto. Medtem, ko so čete bataljona prodirale v mesto, se je pred domom OF zbralo okoli pet tisoč Celjanov za sprejem patrol. Pred vodom v kino Metropol je igrala godba na pihala, ko je ob rezkih strelah prikorakala patrola skozi špalir navdušene množice.

Patrola je pozdravila predsednica MO ZB tov. Vrabičeva, nakar je komisar okrajnega štaba patrol tov. Jošt predal bojno zastavo celjskemu bataljonu. Zastavo je prevzel tov. Golc s kleno zaobljubo, v imenu borcev patrole v naslednji etapi pa je spregovoril komisar bataljona tov. Trpin. Patrola je nato položila vence na Trgu svobode, izstrelila salve, nakar je odkorakala proti Savinjski dolini.

OD CELJA DO VRANSKEGA

Patrola se je razdelila na dva dela: en del je odšel ob levem bregu Savinje, drugi del pa ob desnem bregu. Komandant tov. Golc in komisar tov. Trpin sta ostala pri glavnini, ki je odšla po desnem bregu Savinje skozi Lisce proti Grižam in Zabukovci.

Pot je bila polna spominov in svečanega razpoloženja. Ljudje so patrolo z veseljem sprejemali ter pripovedovali spomine iz preteklih dni.

V prvih jutranjih urah so pričakali celjske borce zabukovski rudarji z godbo in jo gostoljubno pogostili. Kot nekoč je kljub naporom ostal čas za miting, pogovore in ples.

V poznem dopoldnevu je patrola naletela na zasedo, ki so jo postavili »braničci« Prebolda. Po »ogorčeni« borbi je patrola ob pozdravljanju Preboldčanov prikorakala v Prebold in potem skupno z branilci nadaljevala pot proti Gomilskemu, kjer je naletela na resen »odpor« zasede mladincev mladinske brigade. Poudariti je treba, da so se mladinci z vso resnostjo lotili naloge in jo izvedli odlično. Po »napadu« so uživali borci celjske patrole gostoljubnost mladinskih brigad, od katerih so se po krajšem govoru poslovili in nastopili proti Vranskemu. Patrola je »napadala« Vransko okoli 7. ure zvečer.

Obramba Vranskega je vzela odpor presneto resno in zasluži za to vse priznanje. Ob 8. uri zvečer je bila predaja zastav, ki so jih potem borci Vranskega ponesli naprej. Celjani pa so se odpočili v gostoljubnem Vranskem in se šele v poznih nočnih urah vrnili v Celje.

Od Vranskega se je disciplina bojnih patrol, ki je bila vseskozi vzorna, malo omajala. Na pot proti Pečem je stopilo komaj polovico predvidenih borcev. Ganljiva je bila požrtvovalnost predsednika ZB na Trojanah, ki je kljub poškodovani nogi vodil patrolo po neznanih krajih do mesta, kjer je celjska patrola predala zastavo moravskim borcem. Predaja v Pečeh je bila odlična in so se borci z Vranskega, Prekope in Sentjurja kljub prejšnji napaki le odrezali. Pohvalo zasluži tudi tovariš iz Trojan, ki je je kot dachauski interniranec kljub bolezni odzval prošnji, da del patrole povede skozi partizanske vasi do meje celjskega okraja.

niti član CMD. Gotovo se ni ponujal zaradi tega, ker bi hotel biti dober mornar. Če bi društvo nasledilo njegovega manevru, bi se kaj lahko zgodilo, da bi sčasoma zaveslal s celotnim društvom v svoje vode.

V društvih je treba končno pomesti tudi z egoizmom. Imamo primere, ko se društveni inventar uporablja izključno v privatne namene. Na primer zelo egoistični so nekateri člani fotoamaterske zveze (posebno razni mojstri), ki se krčevito oklepajo izolacionizma. Sklenejo se v mali krog, uporabljajo za društvo namenjeni material (celo pri slikanju po birmah), medtem ko trdijo, da je škoda dajati material laikom, ki bi itak vse pokvarili. Zanimivo, kaj? V takih društvih so pa »svši pogoji«, da tehnika ne bo šla med ljudstvo.

V Smarju se na primer predsednik avto-moto društva krčevito drži za volan in odkar obstoja društvo, še ni nihče od »laikov« sedel na šofersko mesto. To so drobni primeri, teh pa po društvih Ljudske tehnike ne manjka.

V bodoče, ko se bodo Zveze razpustile in bodo v okviru Ljudske tehnike delale nekake sekcije po raznih vejah dejavnosti, je treba na vse to misliti. Treba je ustvariti pravo društveno življenje, pravo povezavo med sekcijami. Na ta način bo Ljudska tehnika lahko izpolnjevala tisto družbeno vlogo, ki ji je namenjena.

K. J.

Gre za dvig hmeljske proizvodnje in utrjevanje združništva

Upravni odbor Hmezad se ne more otresti monopolskih tendenc. Na hmeljarskem posvetu so iznesli koristen predlog — Hmezad naj bi ostal le kot združeno trgovsko podjetje, hmeljarji pa naj bi se vključili v splošne kmetijske zadruge — Hmeljarski odbor pri Okrajni združni zvezi bi skrbel za pravilno razdelitev dobička podjetja Hmezad

Kakšna naj bo nova organizacija Hmezad, se je zadnje čase že veliko govorilo in pisalo, vendar do pravih sklepov ni prišlo. Upravni odbor Hmezad se upira vsakemu pametnemu predlogu, misleč, da je enostavno nemogoče dobro gospodariti brez njh.

Sprito že dolgotrajnih razpravljanj o vlogi in poslanstvu Hmezad so v zadnjem času na okraju prišli do konkretnih predlogov, ki bi najbolj koristili hmeljarjem in podjetju. Da bi bili s temi predlogi seznanjeni tudi proizvajalci ter dali o njem svoje mnenje, se je v nedeljo 20. julija sestal v Zalcu hmeljarski svet in predsedniki KZ iz Savinjske doline. Na tem posvetu so bili tudi navzoči predsednik Republiške zruške zveze Viktor Avbelj, predsednik Hmeljske komisije za Slovenijo Zoran Zagar in predstavniki Okrajnega ljudskega odbora Celje-okolica.

Ze pred meseci sta bila iznešena dva koristna predloga. Prvi je bil, da se namesto Hmezad ustanovi združena hmeljarska zveza s sedežem v Zalcu, drugi pa, da ostane Hmezad takšen kot je, s tem da bi hmeljarski svet imel več kompetenc, t. j. pravico do sprejemanja sklepov, katere bi moral upravni odbor kot izvršni organ realizirati. Seveda upravni odbor, boječ se, da ne bi izgubil komandnih pozicij, iznešenih predlogov ni sprejel. Zato so na tem zadnjem posvetu oblastni organi v sporazumu z Gospodarskim svetom Slovenije v prisotnosti upravne odbora Hmezad predložili nov predlog: Hmezad naj bi se reorganiziral tako, da proizvajalci hmelja ne bodo več člani Hmezad, temveč naj bi se vključili v splošno kmetijsko združno, Hmezad bi pa naj bil le združeno izvozno trgovsko podjetje, kar je pravzaprav tudi sedaj.

Takšna reorganizacija bi bila v korist našemu delovnemu kmetu, kajti v okviru splošne kmetijske zadruge bi laže razvijal proizvodnjo na svojem območju, česar Hmezad ni bil v stanju. Doslje Hmezad ni opravljal nobene druge naloge kot trgovsko, kar bi opravljal tudi v bodoče, in zato ni nobene bojazni, da bi zaradi reorganizacije proizvodnja trpela.

Na tem posvetu, kjer naj bi predsednik zadruge in upravni odbor dal zadnji predlog s pravilno obrazložitvijo navzočim hmeljarjem v diskusijo, ni prišlo do pravih sklepov. Zopet so se pojavile pri predsedniku in upravni odboru monopolne tendence, ki se jih dosedanje vodstvo Hmezada ne more otresti. Namesto, da bi predsednik predlog pravilno utemeljil, je razpravo zasakal v napačno smer ter zatrjeval, da bi to bilo škodljivo in da je predlog preuranjen. Ljudje iz vodstva Hmezad namreč še danes mislijo, da brez njihovega komandiranja stvari ne morejo naprej. Brez dvoma so ti moške na napačni poti, kajti s takim stališčem zavirajo današnji razvoj, ki omogoča proizvajalcu-hmeljarju vedno več besede pri upravljanju s proizvodnjo.

Kajpada, bilo je tudi nekaj združnikov, ki so se s predsednikovo utemeljitvijo strinjali in mu pritrjevali, češ da so že itak člani Hmezad in da jim ni potrebno še enkrat se včlaniti v splošno kmetijsko združno. Takim ljudem je pa treba odkrito pribiti, da oni niso za nobeno zadrugo, ker v njo nimajo zaupanja, misleč, da ni v stanju reševati probleme kmetijstva na svojem področju. Zato vztrajajo na tem, da bi Hmezad ostal takšen kot je. Kajti tudi oni dobro vedo, da je Hmezad se-

daj še daleč od prave združne organizacije, v kateri bi moral naš delovni kmet sam odločati pri proizvodnji hmelja.

Da bi pri hmeljarjih odstranili bojazen, kam bo šel zaslužek, ki ga bo ustvaril Hmezad od prodanega hmelja, bi bilo potrebno ustanoviti pri okrajni združni zvezi hmeljarski odbor. Ta naj bi odločal o razdelitvi dobička, ki bo namenjen predvsem za dvig hmeljske proizvodnje, zlasti za gradnjo sušilnic, nabavo traktorjev, plugov in živine.

Prepuščamo našim hmeljarjem, naj sami izrečejo končno besedo o reorganizaciji Hmezad, ker so na tem najbolj zainteresirani. Zelimo jim le, da bi imeli čim več koristi od svojega truda, zato naj nikar ne nasedajo raznim »bistrim glavicam«, ki jim široko sodelovanje kmetijskih proizvajalcev preko KZ ni všeč. Za take bi bilo tudi najboljše, da bi bila za njih vrata v zadrugo zaprta; kajti, kdor v zadrugo nima zaupanja, naj tudi od nje ne sprejema nobenih ugodnosti.

Pri mladinskih delovnih brigadah

Ob levi strani avtomobilske ceste Celje-Ljubljana je nekaj 100 m od Gomiljskega v prijaznem kotu Savinjske doline že kar celo naselje. V njem (poleg kvalificiranih in pomožnih delavcev v dveh stanovanjskih objektih) prebivajo brigadirji Celjske in Mariborske MDB. Njihovo bivališče se močno razlikuje po svoji urejenosti od ostalih objektov. Ze sama zunanost, zlasti pa notranja ureditev kaže, da vlada tu vzorna disciplina in red. Po razgovoru s prijaznim komandantom tov. Železnikom sem povzel marsikaj zanimivega. V obeh brigadah je 133 mladincev in mladink.

O življenju v brigadah

Dnevno so brigadirji zaposleni sedem ur pri gradnji ceste Celje-Ljubljana. Delo je precej naporno, ki ga pa brigadirji zmorejo, saj dnevno prekoračujejo že itak težko postavljene norme. Brigadirji so po četih razdeljeni na olepševanje ceste na sektorju Semper-Celje, pri planiranju ceste za betonska dela na sektorju Kapla-Prekopa in v gramoznici. V soboto, 12. t. m. so proglasili že prve udarnike, ki jih je že 9, 16 pa je bilo pohvaljenih. Obe brigadi sta si pridobili naziv udarne, mariborska pa je bila še pohvaljena.

»Napor in znoj«

sta zvesta spremljevalca naših uspehov« tak je napis ob vstopu v stanovanjsko sobo celjske MDB. Brez dvoma, da so dosedaj delovni uspehi brigadirjev bili rezultat celotnega prizadevanja slehernega posameznika. Mladina pa ima precej smisla tudi za humor, ki prav tako pomaga pri delovnem efektu. Napravili so si tri okusne modele — avion, avto in polža. Ker se na delu vodi točna evidenca o delu, ki se dnevno prikazuje v naselju na grafikonih tako, da je sleherni poučen o učinku dela svoje čete in celotne brigade, se na osnovi te dnevne evidence podeljuje najboljši četi prehodna zastava, v dnevni zapovedi pa so pohvaljeni najboljši posamezniki. To je že nekaj ustaljen način nagrajevanja v naših brigadah. Naši brigadirji pa si

Proslave ob prazniku Celja in Dneva vstaje v Celju

Celje je te dni praznovalo dvojni praznik. 20. julij je kot spominski praznik ustanovitve Celjske čete postal Dan Celja. Poleg svečanega sprejema partizanskih patrol je bilo v Celju še več drugih proslav.

Najpomembnejša od teh je bila brez dvoma proslava odkritja spominske plošče na Farčnikovi hiši, kjer je bila pred 11 leti ustanovljena prva Celjska četa. Poleg velikega števila udeležencev iz Celja je bil navzoč tudi generalmajor Peter Stante, ki je bil ob ustanovitvi čete navzoč in edini, ki je poleg tov. Seničarjeve preživel takratno izdajo.

Oblastni župnik Drvenšek iz Breze nad Laškimi v »bitki« s štorskim sladoleidarjem

Nedavno je bila v Sv. Rupertu nad Laškimi maša; Štorski sladoleidar je dobil dovoljenje od okraja, da sme prodajati sladolead v tem kraju. Slaščičar Ferit iz Stora je v ta namen pripeljal sladolead k Sv. Rupertu. Ko se je postavil v bližini cerkve, kjer je bilo veliko ljudi, je prišel omenjeni župnik in ga napodil s cerkvene zemlje. Za dovoljenje OLO je omenil, da mu ni mar. Kljub ponižnosti Ferita se ni dal pregovoriti. Slaščičar je moral s cerkvene zemlje in je bil istočasno ob zaslužek, tako da ni dobil niti tistih 600 din, ki

v nedeljo je bila ob 9. uri dopoldne v dvorani Narodnega doma slavnostna seja MO Zveze borcev, pri kateri je bil navzoč tudi Peter Stante.

V ponedeljek pa je bila v mestnem parku ob 8. uri zvečer svečana akademija v čast Dneva vstaje. Igrala je godba na pihala društva »France Prešeren«, medtem ko so pevci komornega zbora pod vodstvom prof. Egora Kuneja zapeli nekaj partizanskih in borbenih pesmi. Ob tej priliki je o veličastni borbi slovenskega naroda, ki je začel oboje vstajo proti fašizmu, spregovoril sekretar MO OF tovariš Pelko Cveto.

jih je moral plačati vozniku za prevoz. Navzoči ljudje ta postopek niso gledali z dopadanjem.

(Dopisnik sicer tega ne omenja, pripominjamo pa, da je vzrok tega postopka verjetno še kje drugje, kot samo v samopasnosti. Slaščičar Ferit je gotovo musliman in je postal žrtev verske mržnje. Le-ta pa je pri nas kazniva, saj so zaradi nje naši narodi preveč pretrpeli v medvojnih časih. Nobena stvar ni tako skrita, da bi ne bila očita, pravi pregovor.)

jo. Doslje so si brigadirji, ki so pretežno kmečkaj in delavska mladina, pridobili že ogromno raznega znanja, ki jim ga posredujejo predavatelji iz Celja. Urejenost naselja, udobna nastanitev, dobra prehrana, ozvočenje, električna razsvetljava ter še druga udobja napravljajo brigadirjem res udobno življenje, ki ga marsikateri pogreša v domačem kraju. Zato že danes marsikateri zatrjujejo, da bodo ostali še kar v drugi izmeni. Prostrani travniki jih naravnost silijo k športnemu udejstvovanju. Atletika, nogomet, roket, odbojka, talna telovadba — za to se mladina navdušuje.

Tako preživlja naša mladina svoje življenje v brigadah — v delu in razvedrilo. Kmalu bo prišel čas, ko bodo odšli v svoje domače kraje bogatejši z življenjskimi izkušnjami in potrebnimi praktičnim znanjem, na njihovo mesto pa bodo prišli novi brigadirji, ki jim želimo istih uspehov kot sedanjim brigadirjem.

Družba špekulantov pred sodiščem

Dne 23. julija je pri okrožnem sodišču v Celju pričel razprava proti Stanetu Hitiju iz Celja in še 11 obtožencem, in sicer Leopoldu Krejliku iz Bočne, Ignacu Levsku, nememu manipulantu iz Vitana, Branku Derganu iz Laškega, Andreju Pušču, kmetu iz Paneč pri Jurklostru, Tomažu Keršincu, namoščeni iz Kamnika, Francu Zottlu iz Stora, Andreju Debelaku, kmetu iz Šentprimoža, Milanu Pejlu iz Sombora, Gezi Fezežaku iz Subotice, Maksu Gliku iz Subotice in Milanu Tomiču iz Beograda.

Obtoženi s Stanetom Hitijem na delu, ki je bil uslužbenec drž. trgov. podjetja »Primorka« na Reki, so se bavili s špekulantsko trgovino s lesom in kmetijskimi pridelki na debelo. Trgovati so pričeli v jeseni leta 1950 in so te svoje špekulantske posle vršili do decembra 1950, ko je oblast delovanju »Primorka« družbe napravila konec in je sprevila za zapache. Hiti je s svojo družbo hotel živeti na lahek način. Izrabljal je pomankanje blaga na trgu za umetno navijanje cen s tem, da je nabavljaj zaradi prepovedje za svoj ali račun ostalih udeležencev obdelan les, drva, kmetijske pridelke. Pri tem je izkoriščal položaj »nakupovalca drž. podjetja »Primorka« na Reki, da je s sredstvi bodisi tega podjetja ali onimi, ki si jih je pri tem neupravičeno pridobil, ali so mu jih nudili ostali obtoženci, financiral trgovske posle te družbe.

Pri tem so Hiti in nekateri od ostalih obtožencev vršili te posle v okoliščinih, ki so posebno obtežljive. Ravnali so s posebno brez-

obzirnostjo; uporabljali so falsificirane listine kot pooblastila, falsificirane račune, tovarne liste in spremnice za prevoz lesa. Zlorabljali so gotovino ali bančna sredstva državnih ali združnih podjetij. Pri svojih poslih so se posluževali prevare, goljufije in podkupovanja. Les in kmetijske pridelke so prodajali v južne dele naše države.

Kakšen je bil obseg poslovanja Hitija v pričem letu njegove trgovine z lesom, nam kaže njegova lastna izpoved v preiskavi. Z njegovim posredovanjem je bilo prodanih 780 prism. drv, 436.462 kub. metrov rezanega lesa, 213.683 kub. metrov tesanega lesa, 26.890 kub. metrov letev in še druge manjše količine v vrednosti, računajoč prvotno nabavno ceno, preko 4.800.000 dinarjev. Dobiček, ki si ga je družba pri tem delila, je šel v stotisoče. Hiti pa je povzročil materialno škodo tudi podjetju »Primorka«. Ker je izkoriščal gotovinska sredstva podjetja, podjetje ni doseglo predvidenega zasluzka, nastali so pa stroški, ker podjetje ni moglo izvršiti dogovorjenih dobav.

Razen trgovine z lesom, se je Hiti bavil, kakor že omenjeno, še s kupeljo kmetijskih pridelkov, zlasti krompirja in fižola. Tudi pri tem kupčevanju je družba zaslužila lepe tisočake.

Ostali obtoženci so v sporazumu z obtoženim Hitijem, deloma pa tudi na svoj račun, udeleženi v tej široko razpredeni špekulaciji z lesom in kmetijskimi pridelki.

O izidu razprave bomo poročali v prihodnji številki.

Uboj tajnika

V petek 18. julija je bila pri okrožnem sodišču v Celju razprava proti 46-letnemu mladem posestniku Alojzu Šaberju iz Gorice pri Petrovčah. Šaberl se je moral zagovarjati zaradi namernega uboja hiše Verdel Blaža, tajnika KLO Velika Pirešica, zaradi neupravičene prisvojitve ženskega dvočkolesa, katerega je 19. marca 1952 vzel Marici Prevoršek na Gorici, da bi z njim lahko zasledoval Blaža Verdelja. Kot glavni prežrešek, ki mu za očita obtožnica, pa je uboj dotedanjega tajnika KLO Velika Pirešica, Blaža Verdelja. V noči od 21. na 22. aprila letos se je Šaberl skrtil ob poljski poti v bližini Velike Pirešice za lesno barako, pričakal v zasedi tajnika KLO Velika Pirešica, Blaža Verdelja iz Zeleznege, ter oddal nanj iz nenadne bližine štiri strele iz pištole. Strelji so bili smrtonosni in je pri Verdelu takoj nastopila smrt zaradi izkravitve.

Dan pred ubojem, 21. aprila 1951 zjutraj, se je pojavil na šolskem poslovanju v Veliki Pirešici velik grozili napis: »Pečnik Franc Grabovešek in Blažek, vsi bodo ili pod žus, kmetje vemo vse, kaj se rodi!« Zato je na prvi mah izginjalo, da je utegnil Verdel Blaž nastati žrtev kot tedanji funkcionar KLO Velika Pirešica. Ravno v tistem času je bilo na tem terenu preče vprašanje arondacije, ki je med prebivalstvom vzbudilo nekaj negotovanja in vznemirjenja. Istočasno pa so se na vsi pojavile tudi druge govorice, da je Verdel Blaž postal žrtev maščevanja iz ljubosumnosti. Potek nadaljnjega preiskovanja je pokazal, da utegne biti slednja verzija res utemeljena in se je končno tudi izkazalo, da je bila ta domneva res točna. Oba, pokojni Verdel in Šaberl, sta hodila k neki vdovi v Veliki Pirešici. Vdova pa je dajala prednost Verdelu, kar je Šaberla tako razlo, da je večkrat mislil na to, kako bi se znebil svojega tekmeca in kako bi mu mogel škodovati. Vsi nam je v jeseni 1951 začel hito, ogenj pa so Verdelovi pravočasno onastili in požar preprečili. Šaberlova ogroženost na Verdelu pa je letos v aprilu dosegla vrhunec in je sklenil, da se ga na vsak način

NASTOP MAKEDONCEV V CELJU

V petek zvečer je v Domu na Miklavikem hrbu nastopila skupina 30 članov kovinarske kulturne društva iz Skoplja. Društvo nosi ime znanega makedonskega svobodoljuba izpad turške tiranije stoece Nikolova. Skupina je prišla v Celje pred zaključkom svoje turnee po industrijskih krajih naše države. Izvajala je narodne plesne in makedonske pesmi v duetih in solističnih točkah. Celjani so z obilnim obiskom nagradili njihova prizadevanja za zblizanje med narodoma v čisto nasrotnih koncih naše socialistične domovine. Pri vsaki točki so bili deležni velikega aplava.

ZANIMIV MATURANTSKI JUBILEJ

Druga julija je bil v Mariboru zbor maturantov letnika 1927, ki so danes že vsi v zrelih moških letih. Mednje je prišel kot nekdanji njihov profesor tudi naš Celjan dr. Josip Tominec, ki je na isti dan obhajal tudi kot edini živi maturant iz leta 1927 v Celju šestdesetletnico svoje mature. Čestitamo.

DODATEK K ČLANKU »PRIMER SODELOVANJA VOJASKE IN CIVILNE ZDRAVSTVENE SLUŽBE V CELJU«

Pri tem članku, ki smo ga objavili v številki 28. je bilo izpuščeno, da so pri izvajanju programskega dela tega tečaja sodelovali tudi zdravniki Okrožnega higienskega zavoda v Celju in da so ti zdravniki tudi predavali. Uvodno predavanje o higieni službi je imel podpolkovnik dr. Pire Ivo, načelnik epidemiološkega oddelka Centralnega higienskega zavoda v Ljubljani.

ZARADI NEPREVIDNOSTI ODRASLIH SE JE UTOPILO OTROK

Nedavno je iz osnovne šole Čekajevce pri Slovenski Bistrici odšla skupina otrok v Rogoško Slatino. Vodja skupine je bil učitelj Fras Štefan. Ob tej priliki se je skupina mladih izletnikov šla kopat v bazen. Tam se je pripetila nesreča. Dvanajstletni učence Kodrič Jože je skočil v vodo na mestu, kjer je predvideno le za plavalce. Nihče ni videl, da bi bil klican na pomoč in fant je izginil pod vodo. Ko so nesrečo opazili, je takoj prišel na pomoč zdravnik, toda trirno dajanje umetnega dihanja ni rodilo uspeha. Fant je bil mrtev. Vsekakor je treba vodjo izleta klicati na odgovornost, ker ni bil navzoč, ko se je del izletnikov kopal v bazenu. Deloma pa je kriva tudi uprava kopalnice, ki še do sedaj ni nastavila kopalniškega mojstra.

ČE ŠE DVOMITE, SE PREPRICAJTE, DA STA

Radenska
za okus in zdravje

Rogaška
za zdravje in okus

naši najboljši mineralni vodi!

izbehi. Tako je prišlo v noči od 21. na 22. aprila 1952 do zločina, v katerem je Blaž Verdel izgubil življenje.

Sodišče je Alojza Šaberla spoznalo krivim v smislu obtožnice in ga obsodilo na dosmrtni strogi zapor in trajno izgubo državljanških pravic.

Izpred okrajnega sodišča

Pred okrajnim sodiščem so se zagovarjali 39-letni skladiščnik pri »Jugopetrolu« Celje, Ivan Leupušček, 37-letni natakar Ladislav Kolenc iz Trbovelj in 41-letni kmetijski mojster Anton Šumecnik iz Celja. Leupušček si je kot skladiščnik podjetja »Jugopetrol« na pobudo Ladislava Kolence neupravičeno prisvojil v letih 1950 in 1951 v skladišču »Jugopetrola« skupno 1817 litrov bencina. Ta bencin je nato prodal Ladislavu Kolencu za 16.500 dinarjev, državno podjetje »Jugopetrol« pa pri tem oškodovano za najmanj 12.246 dinarjev 75 para. V namenu, da bi prikril izvršeno poneverbo bencina, je preduradil račun podjetja »Jugopetrol«, ki mu ga je zaradi dviga že plačanega bencina predložil Ladislav Kolenc tako, da je količinsko število 83 litrov s pripisano ničle spremenil v 839 litrov. Ladislav Kolenc je poneverbo bencina kupil od Leupuščka za 16.500 din. Tudi Kolenc je, da bi prikril poneverbo bencina, preduradil račun podjetja »Jugopetrol« od 75 litrov s pripisom ničle na 750 litrov. Na podlagi tako prenaravnane računa, je dvignil nato poneverjeni bencin. Tretji obtožence Anton Šumecnik je od Ladislava Kolence kupil vseh 1817 litrov bencina za 40.000 din. dasiravno bi moral vedeti, da si je Kolenc pridobil bencin s kaznivim dejanjem. Šumecnik se je moral zagovarjati že zaradi davčne utaje. kupovanja kmečkih bonov in dolarjev. Obsodeni so bili Ivan Leupušček na 8 mesecev, Ladislav Kolenc na 8 mesecev in Anton Šumecnik na 7 mesecev zapora in 35.000 din. denarne kazni. — Posestnik Zagar Jože iz Slak, je januarja letos v državnem godnem revirju Olinski log brez dovoljenja Godne uprave podrl eno bukev in jo uporabil za drva. V istem času je v gozdu ukradel 6 prism. hidrovine, jo odpeljal na dom in uporabil za kurjavo. Godznemu gospodarstvu Celje je s tem povzročil 11.712 din. škodo. Obsojen je bil na 6 mesecev zapora, godzni upravi mora plačati 2196 din. — Zupane Angela je bila od leta 1949 do konca decembra 1951 uslužbenka kot kuharska pomočnica v gostinskih obratih »Unions« in »Fivropa« v Celju. Pri tem je po malem kradla namizne prti in jedilni pribor. Kazen 1 mesec in 15 dni zapora. — Benedikt Jože iz Celja je kot inkasant tokovnih računov podjetja Elektro Celje, v času od 1. 7. 1951 do aprila 1952 neupravičeno umoril za svoje potrebne potrebe najmanj 18.805 din. Sedel 41 mesec, podjetje pa mora povrniti škodo. — Marija Ovirik iz Celja je 26. 2. 1952 v Celju iz bodnika neke hiše odpeljala 39.000 dinarjev vredno moško dvočkolo. Z namenom, da bi si ga pozneje prilastila, ga je skrila doma na podstrežju. Obsojena je bila na en mesec zapora, pogojno za dobo 2 let.

M. Č.

SMRTNA NESREČA

V ponedeljek, 21. julija, se je ob 11. uri na križišču Akkerčeve ulice in Mariborske ceste primerila nesreča, ki je terjala smrtno žrtev. Na kamionu, ki je last Celjske oprekarne, so se peljale delavke tega podjetja, med njimi 48-letna Helena Mahne iz Celja. Nasprotni kamionu je privozil avto. Sofer je, da bi zmanjšal hitrost vožnje, naglo pritisnil zavore. Mahnetova, ki je sedela na stranišču, je pri tem omahnila iz vožila in obšla na tlaku namestu mrtva. Soferja pri nesreči ne zadene krivda, pač pa ponesrečenost, ki je bila skoraj vedno nekoliko višnja, tako tudi ob času nesreče.

K urbanizmu mesta Celja

(Jedro problema)

Mesteca postaja, je že postalo znano, na vse strani se širče mesto; napredek, potreba in ambicije mu narekuje smisel in vzpon do smestnega izraza in vtisa po doletenem načrtu v vseh javnih napravah, do urbanizma pač, mimo samovoljnosti in poljubnosti v vasi in temelji na dvajset odlično zasnovanih in tehnično dovršeno izdelanih kartografskih skicah, ki so bile od tedaj o predmetu razpravljali M. B. v Slov. poročevalcu 3. t. m. Zar se omejimo na neke, zdi se mi odločilno važne splošnosti.

Celje obhaja letos svojo petdesetletnico, »Grofovsko Celje, moramo ugotoviti, tisto Celje, ki je po mogočnih ostalinah, po zgodovini in po slojstvu povsod znano. Moglo bi mesto obhajati kot rimsko samostojno, glavno mesto svoje dvatisočletnice; prostor — danajša svoj — in ime (Celeia) se je oboje ohranilo do današnjega dne. Med omejenimi skicami nazorno predočuje ena rimska, druga srednjeveško — grofovsko dobo; prva mora bolj iskati, druga je v velikih ostankih že mimogrede očitala; saj zaparisi štiri stolpe (največje je sovzidan v gledališče) in obzidje od Vodnikov ulic ter na Prekopih; razvaline starega Gradu so itak od vseh strani daleč vidne. Muzejsko ali Olepševalno ali kako drugo društvo bi s poučnimi napisi naj opozorilo na zgodovinsko pomembne predmete; saj celo za dva stolpa, skriva med hišami (Hrazlogova 2, Gubčeva 8) ne vsak Celjan. Takla poučna opozorila spadajo tudi v urbanizem; služijo mu tem bolj, če so okusno-umetniško sestavljena in izvršena.

Janskega prelaza na zapad. Tod so prodirla vzhodna krklca, v gručah tudi znošajala in ostala, dokler niso za trajno se vsečili naši predniki. Ta prirodna, svetovna velecesta se je danes nadaljuje in obnavlja v moderni avtostradi. Ta se je nekaj let nazaj, predpčasi in s prevad ozirom na naselja, do pa vendar hrva, neovirana zveza zapada z vzhodom. Cesta se seveda ne sme vjugati skozi Celje, ampak mora biti izpeljana na severnem robu nekje proti Golovcu v smeri na Maribor, morda tudi na Hraško. V mesto naj vodi poseben odepce; pri odepceu bodi večje postajališče z gostiščem, črpalno, mehnično delavnico i. dr. Mogla bi tam biti predmestna železniška postaja Savinjske železnice, kakor je Tezno v Mariboru ali Šiška v Ljubljani. Cesta in železnica se, kjer je potrebno, križata z navzoči ali podvozi; današnja gradbeno-tehniška rešuje oboje brez težav. Pa naslji? Čim višji so, tem bolj; pod njimi so mogoči odprti predori-tuneli; če so dovolj široki, se v njih zgradijo prostori za obrtnike i. dr. Pred 50 leti je v Berlinu moj brivec, pošten Hrvat, imel svoj pravi »salonc« v nasipu mestne železnice; vsakih pet minut je mala zabobnelo — vstak se je navozil. — Pa treba bi bilo hiše podirati? Kako neznamo enduuzniško se, nadomestek zanjo ne bo neizvršen. Pri večjih stavbah pa se more dobiti izhod, kakor sem go prav tedaj videl in preizkusil: skozi proslapje se napravil tunel za železnico, vse drugo ostane. Pa hrup? Vlakl vozilje zelo gladko z enakomernim brnenjem, ki se ga hitro navadiš, da ga ne opaziš.

Drugi zemljepisni činitelj je lega ob ne-nadnem pravokotnem kolenu Savinje, na sklonični treh dolin, Savinjske, Misljanske, Dravinjske in ob sotočju neposredno v mestu starih nižinskih vodotokov, Voglajne, Hrudnje, Koprivne, Sušnice, vrh tega bližje Ložnice.

ki se iztekajo v hudournu Savinjo tik ali blizu njenega kolena. Če deževja Savinja naraste, tedaj otrina onim pritokom izliv, njih vodne mase zasostajajo ali se celo vlivajo naraj, in povodnji nastane poplava, stoječa voda slava, kakor jo imenujejo splavljari; predmestna vas je otdod dobila ime Lava.

Te povodnji s poplavami so od nekdanj nadloga za mesto; registrirano je to v dveh izmed navedenih skic. Edins pomoč je v regulaciji Savinje in njenih pritokov. Za Savinjo samo do Celja se je to kolikor toliko zgodilo, z očitnim uspehom. Leta 1888 sem kot četrtošolec gimnazijce stanoval v hiši Ipravčeve ulice št. 11 nasproti bolnišnice. Kakor vsako jesen, je tudi tedaj nastopila povodenj; pod vodo je bil ves glazij, takisto ves prostor, kjer stoji I. gimnazija, z vsem okoljem Jurčičeve ulice gor do blizu Ložnice — ta kraj se je imenoval Otok. V gimnazijo, tudi deloma podrti poslopje v Savinjski ulici, sem do sedanjega štandrovega trga hval z zavajanimi hlačami bredel vodo po česti pred bolnico. Na obeh straneh Ljubljanske ceste je pljuskala voda. Park in Savinjsko nabrežje je bilo pod vodo. Danes je kajpada boljše, ni pa še vse dobro; posebno nadležna je Sušnica, ki se poleti kar posuji (in so jo Nemei zato imenovali »drekpahel«), ob deževju pa zvrhoma naraste še zdaj in preti bližnjim vrtom. Ob povodnji naraščajo do vrha vsi dotoki in voda udara v niže leze ter v kleti. Zato ob zaključku kot nezogibno ugotavljam isto, s čimer je M. B. kodač svoja izrajanja, »da je pravzaprav vsako razpravljanje o urbanističnem načrtu brezpredmetno tako dolgo, dokler ne bo regulirana tudi Savinja.« Dostavljam še pa, da morajo prav tako biti regulirani vsi ostali dotoki v celem svojem toku. Glede Savinje so načrti menda tu; pod okupacijo so Nemei delo že izdatno in vidno začeli; zdaj žal vse miruje.

Ko bo vodovje vse urejeno in z njim najbrz tudi problem železnice in glavnega kolodvorca, potem bodo urbanisti imeli lahko delo.

Dr. Jos. Tominec

SPOMININA PARTIZANSKE DNI

RESNICA JE ZMAGALA

(Konec)

»Agitprop 666«, ki je deloval kot komisija za agitacijo in propagando pri Okrožnem odboru OF Celje, si je zato zadal nalogo, da sprti reagira na vse poskuse sovražne propagande in jo hromi, kjer le more. Ze zadnje dni pred koncem leta (30. decembra 1944) — komaj 18 dni — po veliki ofenzivi, ki nas je pregnala iz Savinjske doline, so kurirji nosili v svojih torbah pisma namenjena propagandnim komisijam pri Okrajnih odborih OF, v katerih so bila navodila za nadaljnje delo in kjer je med drugim bilo rečeno:

»V teh dneh, ko stojimo pred odločilnimi trenutki naše zmage, ko sovražnik skuša z vsemi sredstvi svoje lažne propagande med civilnim prebivalstvom zanetiti malodušje in omajati vero v našo zmago ter se na posameznih področjih našega okrožja pojavlja tudi belogardistični propagandni material, je naša dolžnost, da niti za trenutek ne odnehamo z delom, temveč prav sedaj izrabimo vsak trenutek in vse svoje sile za utrditev zaupanja med ljudstvom, v kolikor bi bilo opaziti, da je iz teh ali onih razlogov bilo omajano.«

Tako smo s prikazovanjem resnice o dejanskem stanju hromili sovražnikovo lažno propagando, našim ljudem, predvsem tistim, ki so pod vtisom sovražne propagande kakor koli oklevali, pa vivali vero in zaupanje za našo borbo. V ta namen je hkrati s temi letaki izšla na področju celjskega okrožja tudi prva številka — 5. 2. 1945 — »Teden svetovnih dogodkov«, ki je poleg ostalega tiska, vzbudila med ljudmi veliko zanimanja, posebno še številka 5, ki je prinesla tudi zemljevid Nemčije in prikazala položaj na frontah. Ker smo tiskali »Teden svetovnih dogodkov« le po 450—500 izvodov, so prihajala z domala vseh terenov poročila, da je literature premalo. Celje-mesto in Zalec sta stalno ponavljala, da posebno primanjkuje izvodov »Teden svetovnih dogodkov«, po katerem je veliko povpraševanje.

Borci v brigadah so tolkli sovražnikove enote in redčili njihove vrste, partizanski tisk, ki je odigral po svoji strani prav tako pomembno vlogo, pa je spremljal to borbo in odgovarjal Goebelsovi propagandi s tem, da je vselej izpovedoval resnico. »Stajerski

Peter Stante-Skala:

PRVA CELJSKA ČETA

(Konec)

Izenada sem kakih dvajset metrov pred seboj zagledal nekega civilista, ki je šel na desno od mene. Opazil sem, da drži nekaj v rokah, a nisem mogel videti, kaj. Nameril se je naravnost proti meni in se ustavil dobrih deset metrov pred menoj. Na srečo sem sedel tako, da je bilo pred menoj drevo. Civilist je nenadoma zavpil: »Bandit, predaš se!« Jaz pa pistolo v roko. V prvem trenutku sem bil nekoliko zbehan. Ta hudič pa je že nastavljal proti meni parabolo. Hitro sem se ovedel. V tem je pa on! že ustrelil, a me na srečo ni zadel, le suknič mi je preluknjal. Jaz sem mu vrnil z vzklikom: »Na, svinja prekleta!« Spustil sem dva strela. Ta je zavpil in padel. Tedaj sem opazil, da gredo s tiste strani proti meni Svabi v čeladah. Hitro sem se spustil po sadovnjaku. Pred menoj je bila kakih deset metrov globoka ilovnata jama. Skočil sem vanjo kot mačka, priletel sem na noge, še padel nisem. Stekel sem proti cesti. Bilo mi je mnogo na tem, vse, da prekoraim ceste.

Prisel sem čez cesto in tekem po malih zaplatah in njivah. Tu pa so me zagledali kmetje in začeli vpiti: »Tu je prekleta kurba.« In so se vsuli za menoj. Jaz sem že čisto obupaval. Ze sem si nastavljal pistolo v glavo, da se ubijem. Izmujen sem bil skoraj do nezavesti. Uspelo mi je nekako, da sem se jih otresel in se oddaljil od njih. Ni mi preostajalo drugega, kakor da sem splezal na neko drevo. Mislim sem si: tu jih bom počakal. V tem pa je že prišel neki kmet in vpil: »Tu je, tu je, ga že imamo.« Ustrelil sem vanj, a sem bil menda preveč nervozen, da ga nisem niti zadel. Skočil sem z drevesa in stekel proti cesti, pa hitro čez cesto. V tistem trenutku so že prišli Svabi. Zavlekel sem se v grmovje, ki je bilo na tisti strani ceste. Tu sem se šele nekoliko odpohčil in zasledovalcem zmešal sled. Tako sem jim ušel. Sele ob enajstih zvečer sem se vrnil v taborišče.

V taborišču je bilo vse v pripravljenosti. »Kaj pa je?« sem vprašal. »All je Buzda prišel?« Povedali so mi, da ga ni. Bilo mi je jasno, da je padel. Toda Buzda ni padel, ampak so ga živga dobili v Voglajni, ga peljali v Celje, kjer so ga kasneje ustrelili. Povedali so mi tudi, da smo izdani, zato so bili v pripravljenosti. Pod nami v dolini je bil kmet, mlinar, vaški zelenas. Njegov sin je takrat delal pri Rebeku v Celju kot ključavničar. Slučajno pa je bil pri Rebeku tudi neki moj kolega, ki je bil tudi ključavničar in naš simpatizer. Ta je slišal, kako je sin omenjenega kmeta nekega jutra, ko je prišel na delo, rekel: »Banditi so pri nas, zdaj jih grem prijaviti, da jih pobijejo.« Naš simpati-

zer mu je ugovarjal: »Kaj boš hodil, saj nima smisla.« Oni pa je rekel: »Bandite je treba od začetka uničiti,« in je odšel na komando. Ko je moj kolega opoldne prišel domov, je to povedal svoji ženi, ki je šla hitro s kolegom v Št. Jurij do naše javke, za katero je le približno vedela. Z javke pa je prišla v taborišče in rekla: »Fantje, preselite se, ker ste izdani, jutri zjutraj vas bodo gotovo napadli.« Ko se je popoldne vračala od nas, je že na poti srečala Svabe, ki so jo ustavili. Ker pa je znala nemško in je bila zelo iznajdljiva, se je znala izgovoriti, da so jo izpustili.

Jaz sem stvar, da smo izdani, vzel zelo resno. Tisto noč je bilo temno kot v rogu, da ni bilo misliti na premik. Ko se je napravil dan, smo se premaknili iz taborišča samo kake pol ure daleč. Bil je to svirski teren, da je bil z ene strani prehod, z druge pa zelo težaven dostop. Bilo nas je vsega skupaj osem, ostali so odšli na izvidnico. Med nami sta bila tudi Arabca Junis in Krim. Ta dva so Nemci prepeljali s Krete v Nemčijo, pa sta pri Celju skočila iz drvečega vlaka. Zatekla sta se slučajno v hišo, kjer je bila naša javka. Nihče se ni znal z njima pogovarjati, sporazumevali smo se največ samo s kretnjami. Bila pa sta zelo pogumna fanta, Junis bolj kot Krim. Nekoč je bil Krim ranjen v nogo. Splezal je bil na drevo in so ga Nemci dobili, ko je lezel z drevesa ter ga zbodli z bajonetom.

Ko smo se umaknili na novi položaj, smo računali, da bodo Nemci prišli za nami. Junisa in Krima smo poslali na mesto, koder je bilo najbolj verjetno, da pridejo Nemci. Modrasa in neko tovarišico pa smo poslali v drugo zasedo. Se dva partizana smo postavili v tretjo zasedo. Vse to je bilo zelo blizu našega taborišča. Zjutraj, kakor hitro se je zdanilo, smo zaslišali divje streljanje čisto v naši bližini. Ropotali so mitraljezi in brzostrelke ter eksplozivne ročne granate. Nemci so udarili v prazno. Mi smo se bili umaknili iz barake, Nemci pa so jo proti jutru obkolili in ko se je zdanilo, so vžgali po nji z vsem orožjem. Mislili so, da še spimo. Ogenj je trajal kakih deset minut brez prestanka. Hoteli so vse uničiti, da ne bi nihče živ prilezel na prosto. Ko je ogenj potihnil, smo zaslišali vpitje: »Sturm!« Naskočili so prazno barako. Potem ni bilo nobenega strela več.

Ob umiku nam je delala preglavice množina raznega blaga, s katerim nismo vedeli kam. Imeli smo tudi težak zaboji, ki je bil velik kot kaka omara. Razmišljali smo, kam bi ga zakopali. Mislili pa smo: če ga zakopljemo, pride dež in nam vlaga vse blago pokvari. Modras se je domislil, da bi bilo najboljšje, če ga potegnemo na smreko med veje.

Potem smo imeli dva dni mir. Premaknili smo se v hosto prav nad hišo tistega kmeta, ki nas je izdal. Bili smo tako blizu, da bi bil skoraj lahko pljunil na bajto. Zenska, ki nam je prišla povedati, da smo izdani, nam namreč ni povedala, kdo nas je izdal. Tudi tretji dan je bilo še vse mirno. V zasedah pa smo bili noč in dan. Lepega jutra, ko je začelo vzhajati sonce, je začelo pokati prav tam, kjer sta bila v zasedi Junis in Krim. Svabi so nas pritisnili čisto na rob višine. Bili smo zopet izdani. Med bojem me je oplazila jeklenka in sem padel čez rob v prepad. Pri padcu sem si nalomil nogo in nezavesten obležal v malem potoku.

Ko sem se zavedel, me je vse bolelo. Bil sem ves potolčen in nisem mogel stopiti na noge. Pred seboj pa sem zaslišal švabsko vpitje. Sprva se nisem mogel orientirati, potem pa sem zagledal kakih petdeset metrov pred seboj neko bajto. Začel sem stikati po žepih, ki pa so bili popolnoma prazni, bil sem brez pistole, brez orožja, brez vsega. Sprva niti pomislil nisem, kaj se je z menoj zgodilo. Lezel sem po vseh štirih med grmovjem do bajte. Z zadnje strani sem po lestvi zlezal pod streho in se zaril v slamo. Dva dni in dve noči sem tako ležal ves krvav, žejen in lačen. Takrat sem šele lahko razmislil, zakaj imam popolnoma prazne žepi. Ni moglo biti drugače, kakor da so me našli Svabi in me do kraja izropali. Ker so mislili, da sem mrtev, so me pustili in drveli za drugimi. Tretji dan je prišla po lestvi gospodinja. Ko me je zagledala, je zakričala. Saj sem moral biti najbrž res strašen na pogled. Povsod se me je držala slama, bil sem ves krvav in zbit. Zenska je zbežala, jaz pa sem si mislil, da ne bo dobro, če ostanem. Pogledal sem še po podstrešju, če bi bilo tam kaj zame in sem našel staro usnjeno kapo s senčnikom. Z njo sem se pokrnil, čevlje pa sem vrgel čez ramo.

Splezal sem na tla in se spustil po dolini proti Laškemu. Seveda sem bil

še precej daleč od Laškega. Zavil sem proti Hudi jami in proti Celju. Pod Sv. Jožefom smo imeli javko pri nekem kmetu, ki se je pisal za Blažiča in ki je bil že v stari Jugoslaviji simpatizer Partije. Za to javko so vedeli vsi moji partizani. Mislim sem si: tu me bodo tovariši najprej našli. Med potjo se nisem mogel vedno izogniti ljudem. Otroci, ki so me srečavali iz šole grede, so me zmerjali z norcem, ker sem bil najbrž na videz res tak. Mislim pa sem si: boljše je, če me imajo za norega kot pa da bi me imeli za normalnega.

Proti večeru sem dospel do nekega samotnega mlina. Vstopil sem in vprašal, če bi lahko dobil malo tople vode, da bi se umil. Peljali so me v sobo, kjer sem se pogledal v zrcalo in videl, kakšen sem. Ves obraz mi je bil razbit in krvav. Vodo mi je prinesel mlinar, kakih petdeset let star dedec. vprašal me je, od kod sem. Izmislim sem si pravljico, da so mi starše preselili v Srbijo, da sem študiral v Zagrebu in da grem zdaj pogledat, kako je doma, da sem pa med potjo naletel na borbo z banditi. Dedec je rekel: »Vse prav in lepo, toda jaz te bom zdaj zaprl v sobo. Sem »blokfirer« in je moja dolžnost, da prijavi vsako tujo osebo.« Segel sem v žep, čeprav sem imel praznega in sem z roko napravil kretnjo, kakor da imam orožje ter rekel: »Svinja, jaz te ustrelim.« Mož seveda ni vedel, da sem čisto brez orožja. Nato sem ga skušal na lep način pregovoriti. Medtem je prišel njegov sin, ki je bil star kakih osemnajst let in je delal v tekstilni tovarni v Laškem. Vprašal je, kaj je. Povedal sem mu, on pa je rekel: »Veš kaj, oče, če je res, kar pravi, ali če ni res, nam to nič mar. Glavno je, da je siromak, najbrž pa je partizan. Dokler bom jaz pri hiši, pa ti svinjarij ne boš delal. Če si lačen, boš najprej jedel,« mi je dejal. Dal mi je mleka in kruha. Še jesti nisem mogel, ker sem imel razbite zobe. Potem mi je pokazal pot in me še nekaj časa vodil.

Proti jutru sem se skrtil v hosti in prespal dan, proti večeru pa sem prišel na našo javko. Potrkal sem na vrata. »Kdo je?« so vprašali. »Skala«, sem odgovoril. Niso mi hoteli takoj odpreti, najbrž so mislili, da je le moj duh. Prepričal sem jih, da sem res jaz in so mi odprli. V majhni sobi je bila zbrana vsa moja četa. Ko sta me zagledala Junis in Krim, sta skočila k meni, me tako objemala in stiskala, da sem si mislil: Nemci me niso zadavili, ta dva pa me bosta. Oba sta jokala. Junis se je vrgel na tla in začel po muslimansko moliti Alaha. Potem so mi povedali, da je umrl tisti »vahrtmajster«, ki sem ga bil zadel. Povedali so mi tudi, kako je bilo, ko sta bila Junis in Krim v zasedi in se nam je bližala nemška kolona. Ko so bili Nemci že na sto metrov, je hotel Krim streljati nanje. Junis pa mu je rekel: »Ne streljaj! Pusti jih, da pridejo na petnajst metrov.« Res sta jih pustila na petnajst metrov in vžgala po njih. Takrat smo imeli malo municije in je bilo treba z vsakim strelom zadeti. Ubila sta tri oficirje in nekaj SS-ovcev.

Poslali so me na okrevanje v Teharje, četo pa je prevzel Vili Slander. Kasneje smo tudi zvedeli, kdo nas je izdal. Slander je s svojo četo odšel nazaj na tisti teren. Jaz sem bil še tako slab, da se nisem mogel gibati. Vilč mi je rekel: »Mi te bomo ves čas nosili, toda ti moraš biti poleg kot žrtev izdajstva, ko bomo obračunali z izdajalci.« Toda kako bi me nosili, ko je štela četa komaj deset ljudi in bi vsi imeli opravka samo z menoj? Dogovorili smo se, da bodo kmeta, ki nas je izdal, prijeli, sklicali vse sosedo in ga za opomin pred ostalimi ustrelili. Potem pa se bodo premaknili na Kozjansko, kjer se je pripravljalo preseljevanje. Vilči je odšel s četo. Ko je našel izdajalca in so ga hoteli ubiti, je ta jokal, češ da ima otroke, da se je Vilčetu, ki je bil mehkega srca, zasmilil in ga je izpustil.

Vilči je kmalu nato odšel s svojo četo v vas Planino nad Laškim. Tam je bila sovražna postojanka. Korakali so ob belem dnevu po glavni cesti in prepevali. V Planini pa so jih Nemci pričakali v zasedi. Nekaj jih je takoj padlo. Samo Junis, Krim in Iztok, mlad fant, so se nekako pretolkli in se vrnili naravnost k onemu kmetu, ki je izdajal. Najbrž Iztok ni vedel, kako je izdajal. Bil je tako ranjen, da so bili ranjeni, še naprej v dimu in ognju tolkli z Nemci. Iztok, ki je bil mlad SKOJ-ovec, je skočil iz hiše in se hotel prebiti skozi nemški obroč. Toda komaj je planil skozi vrata, je že padel. Junis in Krim pa sta še dalje vztrajala in v bajti zgorela. Vilč Slander pa je bil padel že pri Planini. Tako je bila prva Celjska četa popolnoma likvidirana.

Teoder svetovnik ologopolkov

Stev. 2
12. februarja 1945

Konferenca ob Črnem morju

Živimo v pričakovanju zaključkov konference, reho Churchillia, Stalina in Roosevelta, ki so se ta dni vrnili s črnega morja, kjer razpravljajo o vseh problemih vojaškega in političnega značaja ter o povojni ureditvi Evrope in sveta sploh.

Okrajne komisije, ki so se sedaj po hajki spet reorganizirale in začele z delom, so bile močna opora Agitprop 666, ki je razvil svoje delo namesto v Savinjski dolini — na terenu Huda jama. Vgnezdili smo se skoro v neposredno bližino okupatorjeve postojanke. V Catarjevi, Silovčevi in Babnikovi hiši pod Gorico pri Jederti smo našli možnost in priliko, kjer je komisija lahko nemoteno pripravljala letake, razstrolne listke in članke. V njih smo prikazovali položaj, hrabril naše ljudi v borbi proti okupatorju, povedali resnico takšno, kakršna je trenutno bila, povedali pa tudi, kaj čaka okupatorja in njegove hlapce.

Od trenutka, ko smo zapustili Savinjsko dolino, odkoder so poprej skoro vsak ali vsaj drugi dan raznašali radijske vesti kurirji po vsej Savinjski dolini tja do Revirjev in Kozjanskega, smo bili sedaj goloroki — brez kakršnegakoli tehničnega pripomočka. Imeli nismo radijskega aparata, niti matric, papirja in stroja za ciklostiranje. Znajti smo se morali v novih pogojih in se prilagoditi novim prilikam. Organizirali smo si papir, dobili spet pisalni stroj in začeli z delom. Ker kljub vsem vankusom nismo mogli priti do ciklostirnega stroja, se je komisija, ki je bila 3 članov, odločila, da tehnično izdelavo, razmnoževanje trosilnih listkov, letakov, ki jih bo pripravila, prepuusti tehniki »Hochkraut Lojze«, kateri je to delo in nalogo solidno in vselej hitro opravljala. Tako smo uspeli, da smo že v januarju pripravili in po vsem okrožju raztrosili 3440 parol v nemškem jeziku. Naši aktivisti so po bočič raztrosili v gnezda okupatorjevih postojank te listke, ki so pozivali k uporu ter vnašali zmedo, omahljivost in neodločnost v njihove vrste. Razen tega smo še ta mesec na potročju celjskega okrožja spravili v promet 3650 letakov pod naslovom »Slovenci — Slovenke«, ter pripravili letake »Ali ste silisti?«, »Proč od okupatorja«, »Kje je tvoje mesto?«, »Obnova v osvobodjenih predelih Jugoslavije« itd., ki so našli v podobni nakladi.

Letak »Ali ste silisti?« je bil namenjen predvsem tistim, ki so čitali »Stajerskega gospodarja«, ker so bili v njem nanizani odgovori na laži, ki jih je širil okupatorjev tisk med naše ljudi. »Proč od okupatorja« je bil namenjen ljudem, ki so se mnogo vozili z vlakom — ljudem, ki so še čepeli v službah ali pa so stanovali blizu prometnih križišč in okupatorjevih postojank. Letak »Kje je tvoje mesto?« smo širili med skrivane, oziroma njihovim svojem, prijateljem in znancem, dočim je bil letak »Slovenci« v prvi vrsti namenjen tistim, ki so kopali strelske jarke ali so se kakor koli udnjali okupatorju. Popularizaciji naše oblasti sploh, pa je služil letak »Obnova v osvobodjenih predelih Jugoslavije«.

gospodar«, ki je ljudem na vso moč dopovedoval, kako je uničenje »zadnjih ostankov NOV« le še vprašanje časa, je štiri mesece po veliki ofenzivi v Savinjski dolini utihnil za vselej. Navidezni uspehi okupatorja so splahneli v nič, fašistična trdnjava se je zrušila. Sredi maja 1945 so naše tolikokrat pred tem že uničene in dokončno pobite brigade razoroževale ustaše in okupatorjevo vojsko. Njihova »zmagovita« pot je bila končana. Zmagala je resnica in pravica nad lažjo in nasiljem, ki so ju trotili fašisti po naši slovenski domovini.

Delež k temu pa je dal tudi partizanski tisk celjskega okrožja. Črt

V odmoru so tudi borci z zanimanjem prebirali partizanski tisk

Pri pohodu patrol šoštanskega okraja je sodelovalo nad 2000 ljudi

Potem, ko je partizanska patrola šoštanskega okraja 16. t. m. ob 17. uri prevzela koroško bojno zastavo v Sv. Florijanu pri Dolici, je krenila proti Velenju, kamor je prispela v jutranjih urah naslednjega dne. V Velenju so improvizirali boje za osvoboditev mesta. Po vkorakanju v mesto je patrola nadaljevala pot preko Skal, Plešivca, Pristave in Šoštanj. Na šoštanskem pokopališču je bila svečanost, ko so na grobove 43 borcev XIV. divizije položili številne vence. V Šoštanju je patrola pozdravilo 1000 ljudi na čelu z delavsko godbo. Patrolo in zbrano množico je pozdravil tov. Zen Jakob, sekretar OK KPS in poudaril pomen partizanskega pohoda v počastitev Dneva vstaje. Iz Šoštanja je patrola krenila v Bele vode mimo mesta, kjer je padel pesnik Kajuh.

V nadaljevanju pohoda ponoči in naslednji dan je patrola prešla gorski kraj Smihel, Mozirje in dalje v Rečico ob Savinji. V Smihelu in Mozirju je obramba nudila močan odpor, toda pa-

trola je zmagoslavno ponesla bojno zastavo naprej. Pred Mozirjem sta se glavni patroli priključili še patroli iz Gorenja in Smartnega ob Paki. Ponoči je nato patrola nadaljevala pot in obšla Sv. Jošt, Bočno, Otok in Radmirje, kraje, kjer se je v času narodnoosvobodilne borbe zadrževala Savinjska četa. Naslednji dan zjutraj ob 4. uri pa je prispela pred Ljubno in ga v borbi zavzela. Patrole je pričakalo 500 domačinov. V Ljubnem se je priključila še patrola z naše severne meje v Logarski dolini, nato pa so nadaljevali pot v pohodu na Gornji grad, kjer so po krajših bojih premagali obrambo mesta. Po odmoru je krenila patrola naprej na Slape, kjer so 19. t. m. ob 17. uri bojno zastavo prevzeli člani Zveze borcev ljubljanskega okoliškega okraja.

Pri pohodu patrol je sodelovalo v šoštanskem okraju nad 2000 članov ZB in mladine, ki so prehodili 132 km dolgo pot v štirih dneh. Na vsej poti so se ustavljali na več mestih pri ljudeh, ki so v času NOB pomagali partizanom.

stirje teško ranjeni turški častniki — od katerih sta bila dva ranjena na korejskem bojišču, so pod skrbno nego ameriških zdravnikov-specialistov na univerzi George Washingtona v Washingtonu (ZDA).

TEKMA ZANJIC NA ZADRUŽNI NJIVI V BUKOVZLAKU

Pred dnevi je bilo tovrstno tekmovanje zanjic nad Štorami v Laški vasi, tokrat pa so se pomerile v Bukovzlaku. Sodelovale so zanjice okoljskih vasi. Pred vsemi je zmagala Pavlovičeva Fani iz Bukovzlaka, ki je zmaga tudi v Laški vasi. Le-ta je kot nagrajenka iz Laške vasi nagrado prepuščila drugi najboljši, Romihovi iz Vrha. Za temi so se vrstile Ostruhova mama iz Trnovelj, Tofantova iz Štor, Pačnikova iz št. Lovrenca ter Kolarjeva in Kamenikova iz Trnovelj. Vse te so bile primerno nagrajene. Tekmovanje so organizirale teharske žene.

»HMEJLAR« V ZALCU

Tisti prostori, postelje, umazane slamnjače in vse (razen plače) kar ste dali na razpolago zaposlenim delavcem ni nič vredno. Vse skupaj vam dela le sramota. Ne bi bilo nič napakega, če bi vsaj za kratek čas zamenjali življenjske pogoje, v katerih živite vi, s tistimi, ki ste jih, odnosno jih niste uvideli za vaše delavce.

Nič ne bi škodovalo, če bi se o teh stvarih pomenili z njimi samimi, posebno pa bi bilo koristno, če bi vam za tak odnos do ljudi, ki ni niti moderen, kaj žele socialističen, nekdo pošteno stopil na prste.

Inspekcija dela OLO Celje-okolice

POPRAVEK

V zadnji številki se nam je v podnaslovih članka »Zbori volivcev v Celju se vedno bolj uveljavljajo« vrnili tiskarski skrat. V podnaslovu »V Liscah so ugotovili, da so odborniki siromakije zamenjamo besedo odborniki z obrtniki. Prizadeti naj nam ne zamirajo ne ljube napake.

POPRAVEK K DOPISU »IZ BRASLOVČE« z dne 5. julija

Ni res, da bi bil Fizikturni dom v Braslovčah zaseden, ker ima KZ poslovne prostore in skladišča v zadržnem domu.

Dopisnik ni omenil, da stoji v Braslovčah pod upravo TVD Partizan lev, prostoren dom z veliko dvorano, odrom, garderobami in številnimi sobami ter idealnim letnim telovadščem.

Ta dom je na razpolago domačim in tujim igralskim družinam, kinopredstavam, zborovanjem, predavanjem itd. Tudi šahisti in igralci namiznega tenisa imajo tu svojo prostorno sobo. Uprava KZ Braslovče

NAŠIM NAROČNIKOM!

Naročnike našega lista, ki nam naročnine za leto 1952 še niso nakazali, prosimo, da nam naročnino nakažejo vsaj za prvo letošnje polletje (150 din). Naročnike, ki dolgujejo še ostanek iz leta 1951, pa smo primorani predati arbitražnemu sodišču.

KMETIJSKE ZADRUGE

ki naših računov za mesec maj 1952 še niso poravnale, prosimo, da to nemudoma store in se s tem izogone nepotrebnim stroškom.

Kmetijska zadruga Šentjur pri Celju

dobavlja seno, zdravo in suho, prešano brez vsake primesi, sladko in polsladko, po din 11— in 12— za 1 kg franko razkladalna postaja.

Vse interesente, kakor kmete, prevoznike, podjetja in kmetijske zadruge prosimo za cenjena naročila.

Gibanje prebivalstva v Celju

Od 14. do 21. julija se je rodilo 16 dečkov in 15 deklic.

POROCILI SO SE:

Bančni namestnik Golmajer Ivan in banč. uslužb. Karneker Tatjana, oba iz Celja; stud. tehniko Zupančič Igor iz Rog. Slatine in dijakinja Gorjanc Sonja iz Celja; trg. pomočnik Kolenc Martin in trg. pomočnica Kodela Marta, oba iz Celja; mizar Pražnikar Ivan in kuh. pomočnica Škoberne Kristina, oba iz Celja in absolvent kemije Vajdetič Jožef in dijakinja Sekoranja Viktorija, oba iz Celja.

UMRLI SO:

Raztočnik Marija, gospodinja, stara 30 let iz Ljubnega; dojenček Lah Janez iz Celja; delavka Krašovec Marija, stara 53 let iz Celja; upokojenec Rozman Jože, star 64 let iz Celja; upokojenka Pogan Franja, stara 63 let iz št. Vida pri Grobelnem; upokojenka šmerna Elizabeta, stara 73 let iz Celja; silvilja Gajšek Jožica, stara 33 let iz Celja; tesar Škorja Anton, star 84 let iz Celja in upokojenka uč. Vreže Leopoldina, stara 51 let iz Celja.

V celjski okolici

Od 14. do 19. julija se je rodilo 8 dečkov in 6 deklic.

POROCILI SO SE:

Umek Anton, namestnik iz Veternika, obč. Veternika, občina ista; Oglajnar Franc, namestnik iz Zaleca in Bele Marija, kuharica iz Dobriše vasi; Hudourpik Anton, sofer iz

Liboj in Dušak Danijela, namestnica, stanujoča istotam; Teržan Maks, poljski delavec iz Zapus, obč. Slivnica in Novak Marija, poljska delavka iz Faridola, obč. Slivnica; Novak Ludvik, tov. del. iz Razborja, obč. Dramlje in Filej Ana, poljedelka iz Sv. Ušle, obč. ista; Lamut Rudolf, kmet iz Gornje Slemene, obč. Dramlje in Macuh Jožica, poljedelka, stanujoča istotam; Puh Albert, izolator iz Strmeča, obč. Rečica in Lončar Ivana, poljedelka iz Bukovja, obč. Slivnica.

UMRLI SO:

Burjan Olga, stara 3 tedne iz Sv. Pankrati, obč. Griže; Hraček Ivan, opekarški delavec iz Vojnika, star 54 let; Jezernik Ivan, tesar iz Grmovja, obč. Zalec, star 83 let; Pristovski Andrej, poljedelec iz Grmovja, obč. Zalec, star 67 let; Podlesnik Amalija, preuzitkarica iz Zelenca, obč. Zalec, stara 81 let; Sul Ivan, upokojenec iz Predela, obč. Šmarje, star 81 let; Pavlin Jakob, oskrbovavec v Domu onemoglih v Jellinogradu, star 60 let; Čauž Marija, kmetica iz Bodrišne vasi, obč. Šmarje, stara 91 let; Vodeb Teresija, preuzitkarica iz Vodca, obč. Slivnica, stara 79 let; Zlat Ivan, preuzitkar iz Sv. Vida pri Planini, star 79 let; Koprivnik Marija, delavka iz Zg. P. stave, obč. Konjice, stara 41 let; Černič Jožef, vinar iz Vešnika, obč. Konjice, star 84 let; Kuder Jožef, kmet iz Leveca, star 48 let; Škarlovnik Zofija, otrok, stara mesecev iz Pake, obč. Vitanje; Krajinč Marija, polj. delavka iz Pake, obč. Vitanje, star 58 let in Komplet Justina, gospodinja iz Zerc, obč. Šmartno, stara 65 let.

OBJAVE IN OGLASI

OBVESTILO

Člane mestne ljudske knjižnice obveščamo, da prične knjižnica redno poslovati v novih prostorih Cankarjeva 13 (nasproti pošte) v ponedeljek, dne 28. julija ob 8. uri

NEDELJSKA ZDRAVNIŠKA SLUŽBA

Dne 27. julija 1952 tov. dr. Bitene Maksim, Cankarjeva ulica 11. — Nedeljska zdravniška delurna služba traja od sobote opoldne do ponedeljka do 8. ure zjutraj.

PROĐAM dobro ohranjen pogreznjiv silvilni stroj (Gritzer) z okroglim čolničkom. Naslov v upravi lista.

UPOKOJEN RAČUNOVODJA sprejme honorarno zaposelitev v industriji ali v obrti. Ponudbe na upravo lista.

NA STANOVANJE IN HRANO vzamem solidno tovaršico. Naslov v upravi lista.

PIANINO vzamem v posojilo. Naslov v upr. lista.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so spremljali našo nepozabno hčerko, sestro in tetu KRAŠOVEC MARIJO

na zadnji poti, kakor tudi tistim, ki so s rovali vence, posebno pa tov. Drev Albinu s poslovlino besede. Zahlujoče rodbine: Krašovec, Rojc in Band.

KINO METROPOL

Od 27. do 30. julija 1950, angleški film »BROWINGOVA VERZIJA«
Od 31. 7. do 6. 8. 1952, ameriški film »BRODWAYSKE MELODIJE«

KINO DOM

Od 26. do 31. julija 1952, ameriški film »IZ TISOČ IN ENE NOČI«

Najboljše podplatno

- usnje, vse vrste in razne
- barve telečjih in govejih
- boksov ter velour-usnja,
- blank-usnja, usnja za
- smučarske čevlje
- ter kravino

kupite najceneje v

TOVARNI USNJA ŠOŠTANJ

Telesna vzgoja in šport

CELJAN LORGER V POLFINALU

Na XV. letnih olimpijskih igrah v Helsinkih je v predtekmovalnih v teku na 110 m čez zapreke pripravil za nas prijetno presenečenje član AD Kladivarja iz Celja Stanko Lorger, ki se je v tej disciplini plasiral v polfinalo. Lorger je tekel v tretji skupini skupaj z Davisom (ZDA) in Andersonom (Kuba). Po zelo ogorčeni borbi je bil vrstni red na cilju naslednji: Davis 14.0 sek., Lorger 14.8 in Andersom 15.1.

Nogomet: V prvenstvenih tekmah za mariborsko podzvezo in celjski center so bili doseženi naslednji rezultati — Beton (Celje) : Slovenj Gradec 3:0 p. f., ker Slovenjgradčani niso imeli registriranih igralcev, v prijateljski tekmi pa je zmagal Beton s 5:4 (3:2). Drava iz Ptuja je premagala Usnjarja iz šotanja z 12:2. Rudar (Velenje) : Fuzinar (Gutanj) 4:2. Kovinar (Štore) : Rakičan (Murska Sobota) 4:1. V prijateljski tekmi je »Volna« (Laško) premagala Tekstilca (Celje) s 3:0.

V nedeljo 27. t. m. bo na Glaziji tekma za pokal FLRJ med Izolo iz Kopra in Kladivarjem ob 17. uri!

„Kar Ljubljani in Mariboru deset mesecev se poje, to Celju julija, avgusta naj usaj se daje“

Četrta sobota na Teharju

Gerlovič Vanda, operni sopran
Franci Rudolf, operni tenor
26. julija ob 21. uri

Hokej na travi: Na I. turnirju mest, ki je bil v Mariboru 19. in 20. julija, so sodelovali le mladi hokejisti Celja. Povprečna starost igralcev je bila 15 in pol let! Kot taki se še niso mogli uspešno zoperstavljati izkušenim seniorskim ekipam. Proti Mariboru so podlegli s 5:0, proti Ljubljani pa z 2:1 (1:1). Sodnika v prvi tekmi sta bila izredno slaba in sta priznala 2 nepravilno dosežena gola. Kljub dveh porazom so mladi hokejisti zelo zadovoljili in so po strokovnem mnenju Zagrebčanov, ki se s to igro ukvarjajo že 20 let, pokazali od vseh slovenskih moštvev najboljše taktično igro.

V soboto 26. t. m. bo ob 18. uri prvenstvena tekma v hokeju na travi med Ilirijo iz Ljubljane in domačim Kladivarjem, ki bo odločila o spomladanskem prvaku Slovenije. Celjanom zadostuje za ta naslov rezultat 0:0! Zato je pričakovati zanimive borbe, kjer pa bodo morali mladim hokejistom priskočiti na pomoč starejši, če hočejo Celjani doseči zadovoljiv rezultat.

Plavanje: Celjski plavalci se bodo v nedeljo 27. t. m. zopet podali v Prebold, kjer bo plavalno srečanje med Branikom iz Maribora in Celjem. V Celju pač ni bazena in s tem smo Celjani prikrajšani, da ne moremo gledati zanimivih tekmovalj v plavanju!

Kegljanje: Kegljači Kladivarja so pred 14 dnevi v Jesenicah pri otvoritvi keglišča DSD Gregorčiča, kjer so od 8 sodelujočih ekip v narodnem slogu zasedli I. mesto in si s tem pridobili krasen pokal. Na tem tekmovanju so postavili celo nov državni rekord s 406 podrtimi kegliji v narodnem slogu. Agilnim kegljačem Kladivarja čestitamo in jim želimo še nadaljnjih uspehov!

Beton Celje je te dni premagal ekipo Rudarja iz Trbovelj v prvenstvenem srečanju za 13 lesov razlike.

IZ SOCKE PRI NOVI CERKVI

Tovarni avto Avtoprevoznitva Celje je te dni vozil naložen s sanitetnim materialom škoni Socko. Šoferju je odpovedal volan in avto je zavozil v jarek in se zvrnil. Škoda na avtomobilu znaša 10.000 din, na sanitetnem materialu pa 15.000 din.

SAVINJSKA TOVARNNA NOGAVIC

PROIZVAJAMO IN NUDIMO

Vse vrste bombažnih nogavic: ženske dolge in kratke, otroške dolge in kratke, bombažne ter moške dokolenke in moške kratke nogavice od zimskih do najfinjših. Nad vse konkurenčni so novi izdelki ženskih svilenih nogavic - od debelih do najtanjših kvalitet s črno črto.

Barve po želji kupcev.

Stane Terčak

31

Živizid

Pod njimi se je vila cesta, ki je jasno kazala, kje se začnajo strmine Kozjaka. Švabi so dovažali pomoč. Njihovi tanki so se sprehajali po cesti, iz njih so sikali dolgi žareči jeziki in tolkli vzdolž ceste pa na čistino k Ivanu in v gozd k Modrasu.

Nastala je močna lučina. Se konji in mule so se umirili. Na kolovožu je stotinam ljudi zastal dih. Upali in pričakovali so odrešenja v tej težki uri. Vse naše misli so spremljale borbe na cesti. Vsi smo z nestrpnostjo pričakovali velikega trenutka, da se vsa kolona zažene na cesto, da jo prečka in se požene v strmino Pohorja. Konjevodci so držali živali tesno pri brzdah. Bili so pripravljani, da se zapode, kadar se oglasi povelje. Borci so zvrili oede in jih stlačili za nahrbtnike.

»Boste videli, sedaj se bo odločilo,« je šel šepet po koloni. Tedaj je presekal tišino krik na juriš. V soteski se je vse zganilo, soteska je zaživela. Nosači ranjencev so zgrabili za nosila. Zdaj so sekunde počasi tekle...

Med pokanjem tankovskih topičev, mitraljezov, pušk in brzo-strelk so začele udarjati ofenzivne bombe. Naši so tolkli samo z bombami.

»Jih že drže za vrat! Stiskajo jih! Prebili so linijo!« je šel šepet po soteski.

»Pazite! Bodite pripravljeni! Tišina!« se je glasilo povelje.

Čedalje gosteje so udarjale naše bombe in vsak trenutek više na pobočju Pohorja. Bataljoni so se prebijali in se tudi prebili. Naši so napravili v švabskih linijah ozek prehod, ki so ga Nemci mašili z vojniki sosednjih sektorjev. Po kratki borbi se jim je s pomočjo tankov tudi posrečilo zamašiti vrzel.

Ostali deli divizije se niso mogli prebiti za Mičem. Divizija je bila razcepljena na dva dela. Prvi del, ki je prodril, je bil »po-

kreten«, v njem so bili najboljši borci divizije, brez ranjencev in komore. Drugi večji del s komoro in ranjenci pa je ostal na vznožju Kozjaka.

Težka situacija! Kako silno težka je bila, smo videli šele nekaj ur kasneje.

Komandant Mičo je takoj sprevidel situacijo. Se isti dan je bil napravljen načrt, da se bataljoni prebijejo nazaj h glavnini. Proboj pa je bil zaradi ponovnih koncentracij Švabov nemogoč.

Kdo je bil kriv te težke situacije? O tem smo kasneje mnogokrat premišljevali. Toda kriv ni bil nihče izmed nas. Krivi so bili mitraljezi, ki so nas pustili na cedilu. Posamezni deli v mitraljejih so zaradi hudega mraza zmrznili in so v trenutku borbe odpovedali. Zaradi tega se je borba na cesti Vitanje—Dolč zavlekla do jutra in se zaključila le z delnim uspehom.

V trenutku proboja je stal šab pred težko nalogo: kam se bodo usmerili švabski napadi in kako izvlči glavnino z bolniki, ranjenci in komoro iz težkega položaja na vznožju Kozjaka. Komandant divizije major Vasja je takoj zapovedal umik proti sektorju Basališče—Ledenik. Tam naj bi čimprej zasedli vrhove. Njegovo povelje je bilo natančno premišljeno. Takoj zasedi vrhove, da nas Švabi ne dobe v soteskah pod Paškim Kozjakom, kjer bi lahko izkrvavela vsa divizija.

Komandant Mičo je izgubil s svojimi fanti v košatem, zasneženem Pohorju, kakor bi se vgreznil v zemljo.

»Mičo je odšel na odmor na Pohorje,« so ugotovili borci.

Po malem se je začelo daniti. Vrh Spika je vstajal iz temne ves ožarjen od prve jutranje zarje. Strmine in soteske so bile zavite v polmrak. Komaj premikajoče se in utrujene kolone so z največjo težavo vzpenjale v pogorje Paškega Kozjaka, pr vrhu Basališča. V višinah nas je pozdravljalo mrzlo februarsko jutro. Mnogi borci v koloni so ga gledali zadnjič v življenju.

Komaj je dal komandant Vasja povelje za umik, so fantje največji naglici pograbili za nosila z ranjenci. Mule in konji se upirali in silili nazaj v dolino. Le z največjo težavo so konjevodci obrnili v klanec. Vračali smo se po isti poti, po kateri smo prišli. Hiteli smo kolikor so nam dopuščale moči, da bi čimprej zasedli vrhove. Vsem je bilo jasno, da bo danes dobil igristi, ki bo prvi na vrhu. Zavedali smo se, da moramo hiteti, to ni šlo. Z močmi smo bili pri kraju. Borci so bili tako izčrpani, da so padali v sneg in se pri najboljši volji niso mogli dvigniti.

Miha je obsedel v snegu ob gazi. Zalostno se je nasmehnil. Vročične oči so se mu orosile. S težavo je izgovoril: »Kar počakaj! počasi naprej, počakaj bom zaščitnice. Na vrhu se zopet dobimo!« Stopili smo iz kolone in ga skušali dvigniti. Medlo je zamahnil z roko. Nekaj suhih hrušk, vse naše bogostvo, smo mu stisnili v roko. Miha je sedel v snegu in žalostno gledal za nami. Nikoli več ga nismo videli. Ostal je za vedno v strmini...

Prišli smo na rob gozda. Pred nami se je odprla goličava polna snega. Kolovoz je držal proti hišam, kjer smo bili pred njimi dan.

Kolona se je utrgala s kolovoza in zagazila v komaj vidno stečino. Visoko v rebri, kjer se je začel gozd, je stala lesena hišica.